

Տարվան 10 րոպեի, վեց ամիսը՝ 6 րոպեի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 Կ.
ամիսը՝ 1 ր., հասում 5 Կ.
Բաժանարար գրությունն Թիֆլիսում ամիսը խմբագրատանը:

Խմբագրության հասցեն՝ Тифлисъ. Редакция „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis Rédaction „Nor-Dar“.

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից
մինչև 2-ը: Յայտարարությունները ընդունում են տան լեզուներով:
Յայտարարությունները ընդունվում են 3 Կ. ընկալմանը համար կրկնապատիկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԳՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն: Լուրեր:
Գեորգ Քանանեան
Թղթակցությունն էր. — Դա
հիմա, ճամբարի:
Քաղաքական. — Յունաստան և
Թուրքիա: Բուլղարիա և Թուրքիա Գրի
տե:
Հեռագրեր: Դա
Խառն լուրեր:
Շնորհարարի պատասխաններ:
Բանասիրական. — Ով էր
բաղադրող:
Տեղեկատվություն:
Յայտարարությունն էր.

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Որովհետև ժամտախառն ձեզգե են
բերել թուրք ուխտաւորները, Անգրիկով
կասեան երկաթուղով Բաթում և Բա
գու եկող թուրքերը ամենախիստ հսկա
րութեան են ենթարկուած:

Բժշկական դեպարտամենտի կարգա
դրութեամբ տպագրուած է Թիֆլիսի
ղէմ միջոցներ քննելու համար այս տա
րի յունուարին տեղի ունեցած բժշկա
կան համագումար ժողովի Աշխատանք
ների առաջին հատորը:

Թիֆլիսի աղջկանց 2 գիմնազիոնում
իրենց գասրնթացքն աւարտել են 32
աղակերտուհի, որոնցից 8-ը հայեր են:
Հայ աւարտողները հետեւեալներն են. —
Աստղիկ Անանեանց, Լիդիա Աթանա
սեանց, Թամար Գուգնեցեան, Նունէ
Մարքարեանց, Փլորա Օհանջեանեանց,
Ելենա Սարգսեանց, Թամար Սարու
լան-Քէկեանց և Վարդուհի Տէր-Աս
տուածարեանց:

Սոյն թուի յունուար և փետրուար
ամիսներին Անգրիկովի կասեան երկաթու
ղին ունեցել է 3,940,913 լուրի մուտք
և 1,134,191 լուր. ծախք: Այս տարուան
յիշեալ ամիսներին ունեցած մուտքը
2,130,650 լուր. աւելի է աւելցաւ
1895 թուի նոյն ամիսների մուտքից:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈՎ ԵՐ ԱՆԵԼԻ ԲԱՂԴԱՆՈՐ

ՀՐՈՅՑ ՖԻԼԻՊՍԻ)

ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ոչ մի բանում ես ինձ չեմ կշտամբել:
Մնացածն իմ այդ վարմունքի անմիջա
կան հետեւներն էր:
Մենք նշանուած էինք թէ ոչ: Այդ
գիշեր տուն դառնալիս ես ինքս էլ այդ
բանը չգիտէի. չգիտէի նոյն իսկ մի քա
նի չարաթուայ ընթացքում: Մենք ա
մենայն օր տեսնում էինք իրար հետ.
օր օրի վրայ ես նրան աւելի էի սի
րում: Ինչ վերաբերում է նրան, նա
կամ ծաղրում էր իմ հաւատարմութիւ
նը, կամ ընդունում էր բարեկամու
թիւնս, բայց երբէք իր զգացմունքնե
րը չէր արտայայտում և խնդրածքիս
համաձայնութիւն չէր տալիս: Այնու
միջանակի նա ինձ իւր սեպականու
թիւնն էր համարում: Տարօրինակ ան
բնական դրութիւն էր:

Սիգիզմունդի առաջ ես բարոյութիւն չէի

1) Տես Շնորհարար № 95.

Հայն 1896 թուին պ. Ս. Գ. Մանու
լեանի առեւտրական կուրսերը (Թիֆլի
սում) աւարտել են 52 աղակերտ, որոնց
մեծ մասը հայեր են: Հայերից 9 հոգի
զանձակեցի են, որոնք, ինչպէս մեզ
գրում են, ամենալաւ աւարտող աշա
կերտներն են:

1896 թուին արտասահմանեան տպ
րանքների առևտուրը, համեմատած
անցած տարիների հետ, կգալի կերպով
մեծ ծաւալ է ստացել, ճիշդական ժառ
ստանից վերջրած տեղեկութեանց հա
մաձայն, անցեալ 1895 թուին Թիֆլիս է
ներմուծուել 805,812 լուրի գա
նաւոր տեսակի ապրանք, դրանց համար
մարտէ վճարուած 170,802 լուր: 75 կող
և արտահանուած է գէպի արտասահման
38,529 լուր. ապրանք: 1896 թուին
արտասահմանից Թիֆլիս ներմուծուել
է 917,662 լուր: արտահան, դրանց
համար մարտէ վճարուած 236,691 լուր.
72 կող. և արտահանուած է գէպի ար
տասահման 13,438 կող և 10 ֆունտ
ապրանք: 53,753 լուր: արտահանութեամբ:

Գորույս գաւառում, յունիսի 3 ին.
յորդ անձերից առաջացած հեղեղը լըց
րել է Պլատի գիւղի եկեղեցին այդ եկե
ղեցու գերեզմանանոցից մի քանի գե
րեզմաններ է քշել տարել և քանդել է
տեղական ազնուականներից մէկի ջրա
ղացը խեղդելով այդ ջրաղացում գըտ
նուած 4 մարդ:

Ռուսաց հեռագրական գործակալու
թեան՝ ասելով Գրինցեան Միւրատին
զիմաւորելու համար, նախկին կայսրու
հի ծագելու յունիսի 4 ին ճանապար
հուել է գէպի Գովկաս: Գրինցեան Միւ
րատը Միւրգրիեան ցեղական իշխանու
հիներիցն է:

Վերջին յոյն թրքական պատերազմի
միջոցին մի շատ ուրոյն միջադէպ է
տեղի ունեցել: Փարսայի պատերազ
մից յետոյ գերիների թուում յայտնուե
լ:

բացուել. ուզում էի աւելի ուշ պատմել
նրան: Սոյն գիտակցութիւնը, որ նա
ինձ յիմար կանուանէր, ստիպում էր
ինձ լռել: Բայց թուում էր թէ նա ար
դէն գիտէր գործի էությունը, ուստի ես
ինձ միշտ ճնշուած էի գգում նրա մօտ
եղած ժամանակ...

«Galaxy» թատրոնում օպերան ար
դէն սկսուեց և ես օրընցի ներկայա
ցումներից յետոյ գնալ ֆելիցիային ու
ղեկցելու մինչև տուն:

Մի անգամ, երբ գնացի ուղեկցելու,
տեսայ, որ շատ ուրախ է նա: Երկրոր
դական տեղերից մէկը ազատ է եղել և
թատրոնի կառավարիչը խոստացել էր
միւս շաբաթ այդ տեղերը նրան տալ: Այդ
մեծ յաջողութիւն էր և ես նրան ի
սրտէ շնորհակտեցի:

— Ահա, այսուհետեւ գոյք միշտ առաջ
ու առաջ կերթաւ, ասացի ես, և եկող
տարի այս ժամանակ գաւառում առա
ջին գերբեր կերգէր:

— Գաւառում, որտեղ պատասխանեց
նա: Լոնդոնում, թանկագին ձկնարդ,
Լոնդոնում: Ինչպէս իմ երիտասարդու
թեան օրերը կոպիտ գաւառացիների
մօտ վառնեմ:

— Չափազանց շատ բաներ մի սպասէք,
սիրելիս, եթէ ոչ, դուք ոչ մի բանից

ցաւ պիտի նստի մի փառաւոր տոգ
(չուն), որին մի թուրք սպահ վերցրել
էր իբրեւ պատերազմական աւար: Յոյ
ների կողմից ուղարկուած պարլամեն
տեօրները խնդրում էին թուրքերին
վերադարձել տոգը, առարկելով, որ դա
ունական զօրքերի գլխաւոր հրամա
նատար արքայազն Գոստանդինին է
պատկանում: Թուրք սպահն մերժում
է և չէ կամենում տալ տոգը, այլ որո
շում է տոգը սուլթանին իբրեւ յաղթա
կան կենդանի պատուաւոր ընծայ մա
տուցանել, մանաւանդ որ շունը պատ
կանում է յունական թագաւորի որ
դուն: Շունը ամենայն յաղթարութեամբ
տարան Սալոնիկ: Այնտեղ ամբողջ ըս
պատում էր շունը, որին և դիմաւորեց
ցոյցերով: Տոգին, տեղաւորեցին նրա
համար յատուկ պատրաստած բնակա
րանում և երկու պահապան զինուոր
ների կանգնեցրին նրա բնակարանի ա
ռաջ, շատ լաւ կերպից, մէկ խօսա
քով շունը, շատ գոհ էր իւր կացու
թիւնից և լաւ ապրում էր:

Բայց մի օր Սալոնիկում ստացուեց
մի տեղեկութիւն, որով յայտնուեւ էր
թէ արքայազն Գոստանդինի տոգը
տիրոջ մօտն է գտնուում և թէ գերի
բռնած տոգը պատկանում է մի սպա
հի: Թրքական իշխանութիւնն այժմ
մեծ դժուարութեան մէջ է գրւում: Նա
գիտէ թէ դա յունական կառավարու
թեան կողմից գլխավորական մի
խնդ է, թէ ճշմարիտ տոգը արքայա
կան է, այլ մի հասարակ սպահի շունն է:
Այս մասին այժմ եռանդաւորն բա
նակցութիւններ են լինում:

ՄԵԶ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՒՐԱՅԻՆՈՒՆ. — Այս օրերս Օղուր-Թալու
կոչուած տեղում գտել են սպանուած 2
հայ վաճառականների դիակ: Տաժանա
կիր աշխատանքներից փախած աւա
ղակներն են գործել այդ սպանութիւ
նը և ցանկալի կրկնէր, որ ոստիկա
նութիւնը, բանի շուտ է, միջոցների ձեռք

գոհ չէր լինիլ, քաղցրութեամբ նկատե
ցի ես: Երբ Լոնդոնի հասարակութիւնը
խօսում է մի իբր թէ առաջին անգամ
ընծ գործս եկող երգչուհու մասին, այդ
կրնանակէ, որ այդ հասարակութեան
ուշադրութեան արժանացող երգչու
հին տարիներ է մաշել գաւառում:

— Գնալը էլ կան, կանալը էլ. նը
կատեց ֆելիցիային: Ես յաջողութիւն
կունենամ, և դրա պատճառը միայն
ձայնս չի լինիլ:

— Համաձայն եմ:
Նա ժպտաց:

— Եւ ոչ էլ գեղեցկութիւնս, այլ ես
մի բան ունիմ, որը նայեան օգտակար
է, որքան և իմ դէմը կամ ձայնը՝ այն
է հմտութիւն, ուսկա:

Ես նրա ասածի միտքը չհասկացայ:
Նա այդ նկատեց: Ուսերը վեր քաշելով
շարունակեց:

— Իմ արհեստի յաջողութիւնը կա
խում ունի տղամարդկանցից: Ով է Գե
ղինալը — տղամարդը: Ով է երաժշտա
պետը, — տղամարդը: Իսկ ես հմտու
կին եմ:

Այդ բոլորը, երեկ շատ խելօք բանե
րն, բայց սիրահարը սիրուած աղջկա
նից, որի հետ ուզում է ամուսնանալ,
այդպիսի դատողութիւնները չուզումս:

առնէր այդ աւագակներին կալանաւ
րելու համար:

Նոյն տեղից մեզ գրում են, որ քաղա
քից 74 վերստ հեռաւորութեան վրայ
գտնուած Խաղաղա կայարանում սկսել
է նախ արտավիժել: Մի կողմից եր
կաթուղու նոր գծի երկալը և միւս
կողմից նախի երկան գալը յուսարում
են, որ Ղուրան կրկին ձեռք կըբերի
իւր նախկին հարստութիւնը:

ԳԵՂՈՐԳ ՔԱՆԱՆԵԱՆ

Սոյն յունիսի 4-ին Մոսկուայում վախ
ճանուեց Լազարեան ճեմարանի վերա
տեսուչ Գեորգ Քանանեանը: Ռուսակ
Վեդ. լրագրիւր նրա մասը մի ծանր կո
րուստէ համարում յիշեալ ճեմարանի հա
մար և առում է, որ Քանանեանը Մոսկուայի
ուսումնարանական շրջանի ամենափոր
ճուած և հեղինակաւոր մանկավարժ
ներից մէկն էր, որին ճեմարանի հետ
կապող ոչ թէ լազարեանական ծառա
յութեան պաշտօնական կապերն էին,
այլ ջերմ անձնաւորութիւնը իւր հիմա
կան առաքելութեան: Իսկ այդ առա
քելութիւնն էր՝ «ուսական կրթու
թեան սերմնացան լինել չքաւոր կով
կացիների համար և կրթութեւ գոր
ծիչներ պատրաստել Ուրեքում և Ռու
սիայի սահմաններում ծառայելու հա
մար»:

Հանգուցեալ Քանանեանը ծնուել էր
1836 թ. և ծագում էր առած ղզլար
ցի հայերից: Սկզբնական կրթութիւ
նը ստացել էր Մտաւորապի գիմնազիո
նում, որից յետոյ մտել էր Մոսկուայի
համալսարանի լեզուագիտական մաս
նաճիւղը 1854 թ.: 20-րդ տարուց
յետոյ ուսումն աւարտելով, Քանա
նեանը մնաց նոյն համալսարանում
պատմութեան դասերի համար, պատ
րաստուելով մագիստրոսի քննութիւն
տալու: Երբ 1861 թ. յայտնի հա
յագէտ Ն. Էմիլը հեռացաւ Լազա
րեան ճեմարանի ինսպեկտորի պաշտօ
նից, այդ պաշտօնը յանձնուեցաւ

Երեկ դէմքիս արտայայտութիւնից
հասկացաւ, որ ես իւր ասածները չեմ
հաւանում և կարծես աւելի զրդեղու
համար ասաց:

Ես պարտք համարեցի թատրոնի
կառավարչի հետ սիրալի լինել, և հե
տեանք տեսնում էր:

— Ուրեմն պէտք է կարծել, որ այդ
դերը նրա համար չէն տուել ձեզ, որ
դուք գեղեցիկ էք, այլ...

— Ո՛հ, ես այդ չեմ ասում, ծիծաղե
լով պատասխանեց նա, ընդհակառակը,
այդ բանի մէջ գեղեցկութիւնս շատ մեծ
գեր է խաղում: Հմտութիւնը շատ օգ
տակար է, բայց առանց գեղեցկութեան
նա շատ բան չի կարող աւել...

Նրա ասածի իմտքը չհասկացայ:
Նա այդ նկատեց: Ուսերը վեր քաշելով
շարունակեց:

— Իմ արհեստի յաջողութիւնը կա
խում ունի տղամարդկանցից: Ով է Գե
ղինալը — տղամարդը: Ով է երաժշտա
պետը, — տղամարդը: Իսկ ես հմտու
կին եմ:

Այդ բոլորը, երեկ շատ խելօք բանե
րն, բայց սիրահարը սիրուած աղջկա
նից, որի հետ ուզում է ամուսնանալ,
այդպիսի դատողութիւնները չուզումս:

25 տարեկան մանկավարժ Քանանեա
նին 20 տարի յետոյ քանանեանը ճե
մարանի վերատեսուչ նշանակուեցաւ և
ցմահ վարում էր այդ պաշտօնը:

Քանանեանի օրօք և նրա գործակ
ցութեամբ տեղի ունեցաւ Լազարեան
ճեմարանում այն ռեֆորմները, որոնք
սուին ճեմարանին իւր այժմեան կաղ
մակերպութիւնը: Մինչև 60-ական թը
ւականները ճեմարանն այն երկուական
բնակարանութիւնն ունէր, որ տուել էին
նրան իւր հիմնադրները: Մի կողմից

բարձրագոյն ուսման նախալքութեամբ
լինելով հայ մատաղ սերնդի համար և
միւս կողմից — ուսումնարան արեւելեան
լեզուագիտութեան, ճեմարանը առաջին
իսկ դասաւանդներից պահանջում էր,
որ աշակերտը ուսումնասիրել արեւելեան
լեզուները: Այնժամանակաւոր վերափո
սուչ Ի. Գ. Բարսեղի նախաձեռնութեամբ
ինչպէս պատմում է Ռուսակ. Վեդ. չն,
առաջին 7 դասարանները կառուարական
գիմնազիոնների դասարանների կաղ
մակերպութիւնը ստացան, իսկ արե
ւելեան լեզուների ուսումն սկզբում մեռ
ցուեցան բարձրագոյն երկու գաստատու
ներում, իսկ յետոյ մտադրութիւն կար
բողորմին փակելու արեւելեան լեզուե
րի այդ առաջին և վերջին յատուկ
դպրոցը: Գ. Քանանեանի եռանդուն
մասնակցութեամբ աշդուեց այդ սխո
լի առաջին առնել: Գործ Գ. Ա. Տալ
ստօյի և Ի. Գ. (այժմ գրաֆ) Դիւեանո
վի աշակցութեամբ Լազարեան ճեմա
րանին տրուած նոր կառուարութիւնն
առ միշտ հաստատուեց այն հիմունքները,
որ տուել էին հիմնադրները: — ճեմա
րանը պահպանեց իւր անուան և կաղ
մութիւնը, իսկ գիմնազիական դասա
րանների հետ միասին հիմնուած էին
արեւելեան լեզուների յատուկ դասըն
թացներ, բարձրագոյն դպրոցների իրա
ւունքներով: Հայոց լեզուն ու կրօնը
պարտադիր էին հայ աշակերտների հա
մար, և որչափ էր, որ կամ վերա
տեսուչը, կամ ինսպեկտորը պէտք է հայ
լինի:

Գ. Քանանեանի գրուած աշխատանք

էր երէկ երեկոյեան ասածներից վրայ
նստեցէր և ներդրութիւն խնդրեցէր:

— Երէկուայ մեր խօսակցութեան մա
սին ճշմարիտ որ շատ եմ մտածել:

— Չզջալով:
— Ի հարկէ, պատասխանեցի. թէ ե

րոյորովին չգիտէի թէ ինչ յանցանք էի
գործել:

— Այ, այժմ դուք շատ սիրելի էք,
գովեց ինձ ֆելիցիան, իսկ ի վարձա
տրութիւն կասեմ, որ ձեզ աւելի եմ
սիրում, քան Լոնդոնի բոլոր թատրոն
ների կառավարիչներին:

— Սիրելիս, իսկ ես կամենում եմ ի
մանալ, թէ դուք ինձ երբ կախտա
ւորեցնէք:

Նա մի կոմիքական զարմանքով յոն
քերը վեր քաշեց:

— Այս մարդը իմ բաղկաթոռի թէկ
վրայ նստած գլուխը դրել է ուսին և
համարձակուեւ է ասել, որ գեռ
էի բախտաւոր չէ:

— Հոգիս, սկսեցի ես, դուք էր թէ
ձեզ ինչպէս եմ սիրում: Դուք ինձ իրա
ւունք տուեք յուսալու, որ իմ կինը կը
լինի: Այդ օրին երբ կարծանանաւ,
ֆելիցիայ:

Միթէ մենք այժմ էլ բարեկամ չենք,
դժգոհութեամբ չչնջաց նա. ին.

ներից մեծ մասը վերաբերում է Լա-
զարեան ճեմարանին և թրքահայերին:
Վերջիններս հետաքրքրում էր նրան գեո-
ևս զէջութիւններին ապստամբութիւ-
նից—1865 թ., որի նկարագրութեանը
նա մի շարք յօդուածներ էր նուիրել
«Մարեմենայա Լետոպիս»-ի մէջ: Վերջին
տարիներին թրքահայերի կրած անլուր
աղէտները և ուսումնական մի մասի
զէպի նրանց ցոյց տուած թշնամական
վարմունքը, «Ռուսակ. Վեդ.»-ի յօդուած
ժաղերի անհով, միտք յղացրին նրա մէջ
լուսաբանելու հայկական խնդիրը պատ-
մական մի մանրամասն տեսութեան
մէջ, նկարագրելով Ռուսիայի յարաբե-
րութիւնները զէպի հայերը, սկսած Ա-
լեքսէյ Միխայլովիչի և Պետրոս Մեծի
օրերից: Վաղաժամ մահը զրկեց նրան
այդ աշխատութիւնը վերջացնելու հնա-
րաւորութիւնից, մի աշխատութիւն,
որի սկիզբը նա յանձնել էր լորս տես-
նելիք «Братская помощь пострадав-
шимъ армянамъ» խորագրով ժողովա-
ծուին:

ԹՂԹԱՎՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ն Ա Մ Ա Կ Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս Ի Ց
(Նոր Գար Ի Թղթակցից)

ԳՈՒՆԻՔԻ, 25 մայիսի (ն. տ.).—Ե
գիպտական մարդահամարը վերջացաւ:
1882 ին ծննդատուի բնակիչների թիւն
էր 6 միլիոն. այսօր 9 միլիոնէն ալ բան
մը աւելի է: 15 տարուայ մէջ 3 միլիո-
նի մի բարձրում. ըսել է տարեկան
200,000 հոգու յաւելում:

Յաւելման այս տարօրինակ երևոյթը
լինչ բանի պէտք է վերագրել, երբ բո-
լոր եղիպտականները կրհնուեն ա
մուրիութեան և Մալթիոսի օրէնքնե-
րին: Բայց աստի երեցող համաճարակ
ները և մասնաւոր հիւանդութիւնները
իրենց մեծամեծ թիւերը կը կրկնեն
մարդկութենէն: Ուրեմն բնական ծննդ-
դաւաճական արգասիքի չպէտք է վե-
րագրել մարդկային թուի աճումը, այլ
բաղաբային աշխարհի կրած զանազան
ձեւակերպութեանց արգասիք պէտք է
համարել այդ երևոյթը:

Եթէ հայկական կտորածներէն ի
վեր 10 12,000 հայեր բարձրուն են-
գիպտական հողի վրայ, զարմանալի
չլինէր կարծիք այդ 3 միլիոնի շինու-
թիւնը: Օր մը, թեքս միջանի տաս-
նեակ տարիներէ վերջ, աշխարհագրե-
ները իւրաքանչիւր անհատի համար
սահմանեն ոչ թէ մէկ քառակուսի կի-

շու մենք փորձեր անենք: 2է որ ա-
մուսնութիւնը մի փորձ է, իսկ հետա-
քրքրութիւնը ծանր յանցանք: Յիշի՛ր
Պապոյտ Միլոլիւն, եթէ նրա կիներ
հետաքրքրել չլինէր...

—Փելիցիա, միթէ դուք չգիտէք, որ
սա հանք բան չէ:

—Օհ, բացականչեց նա, դուք ինձ
ձանձարացնում էք: Ես ոչ ոքի հետ չեմ
ուզում ամուսնանալ, եթէ ամուսնանա-
լու էլ լինէի, կը գիտեիր որ հարստութիւն
աղքատից: Ես որեւէ մարդու կինը լի-
նելու համար չեմ ստեղծուած: Ես ըն-
տանեկան քաղցը կեանք ստեղծելու
անընդունակ չեմ, ես շատ ինքնասէր եմ:

—Դուք զէպի ձեզ անարդար էք,
պնդում էի ես. ես ոչ մի բանից չեմ
վախենում: Իմա եղէք և եթէ երբ և ի
ցէ զղջաք...

—Սյն ժամանակ ես կը լինեմ մեղա-
ւորը, կորեց նա իմ խօսքը: Սյն, հենց
այդպէս է: Զարմանալի մարդ էք. ին
չու էք ուզում, որ մեր բարեկամու-
թիւնն ատելութեան փոխարկուի: Ինչ-
չու էք կամենում ձեր սիրած կնոջը
ձեզ կին դարձնելով կորցնել: Դա մի
տարաբնակի աշխարհագրութիւն կը լինի:

Բայց ես չէի դադարում. ես նրա քո-
քերն ընկայ:

լումթը, այլ մէկ քառակուսի մեթրէն
ալ պակաս... (Որդեք մարդարեւութիւն):
Իսկ հայերու համար գուցէ մէկ քառա-
կուսի սահմանութիւն...: Սյն հաշուով հա-
յերու խոստացեալ Քանանը Նգիպոսը
կըզառնայ և փարաւաններու երկիրը
նոր հայաստանը...

Մի կողմ թողունք եւրոպացիներու
Նգիպոս հաստատուելուն և աճելուն
ուսումնասիրութիւնը, այս չափ ըսենք
թէ իւրապակի կը վազէ հոն, ուր շահ
կայ...

Իսկ հայերու այս անհամեմատ աճու-
մը տանք ուրիշ պատճառի:

Բացառութիւնները, բերականու-
թեան այդ անհնազանդ փորձի զար-
տոգրութիւնները, բնական է, իրենց
մաս չեն հաներ այն ընդհանուր կա-
նոններէն, որ ի ստորեւ կը սահմանեն:
Սյն Նգիպոսի հայոց աճման բնական
պատճառները:

Պատեալով, սովէ, ժամախառն, հու-
րէ, սուրէ և աղքատութենէ բոլոր վը-
նասուելի չուզող մարդիկը հոս կը վազեն
ազգային սնդուկի վրայ ծանրանալու և
իրենց ունեցածին վրայ բան մը բար-
գելու հեռատեսութեամբ: Ամօթ ի
րենց գէթ չմտաւորին և իսկական կա-
րօտեալներուն բաժինն ալ չափաշա-
կէին...

Հիմա հոս սկսած են զալ հայ լորդն
ու աշխարհաշրջի տեղափոխականներ,
իդափոխականի փոսթիւն տակ ծած-
կուած...: Եւրոպացի լորդեր հոս դրամ
ցանելու կուգան...: Իսկ հայերը, քա-
ղելու... ի դմբ: Նգիպոսի միջ տա-
րեկան չորս անգամ կը բարձրանայ, մէկ մը
ալ Սյնադեանը կը բարձր, հինգ...: Սյնա-
դեանէն վերջ վեցերորդ անգամ ալ
բարձրան կան...: անոնց ալ ականջնե-
րը խօսին չթա չթա: Բժիշկները հոս
կըզրկեն թոքախտաւորները, որոնք օ-
տար հիւանդանոցներու տակ կը մեռնեն
միջրորդի գահ և անտրը ու անտրիս
կան...: մեր եկեղեցական հարերը հոս
կըբշեն յանցաւոր կամ պանրի գող կը
զերական միջրորդներ...: Գորս ժողո-
վորդը իր կըբշին սեղմած կընուցա-
նէ, որովհետեւ դալարախի, ճուղալայի,
վեղարի և մօրուքի տակ կըտեսնէ զա-
նոնք. այդ սե տարազին տակ եթէ աղ-
բակոյտ մը ալ գար, կըբարցնենք այդ
ժողովրդեան, իր կըբշին պիտի սեղմէ՞ր
արգեօք այդ արարակոյտն ալ: աղոր
տարակոյտ չկայ...: կըսէ, իմ թուխ-
կը...

Հոս կը վազեն գրագէտն ու նկարիչը
բայց կըզարմանան, ինչու չեն գրեր ու
նկարեր իրենց ազգային կեանքէն թը-

շուառ պատկերներ: Հոս կուգան բոլոր
հայ ուսուցիչները. ամէն Նգիպոսու ե-
կող հայ ուսուցիչ է...: Հոս այժմ կան
ուսանողներէն շատ ուսուցիչներ, աշ-
խարհականներէն շատ կըբրականներ,
հիւանդներէն շատ բժիշկներ, (բժիշկ-
ներու թիւը վերջին թղթակցութենէն
վերջը 6 ու աւելացած է, և դեռ Պա-
րիզի բժշկական ուսանողներու հոսան-
քը չէ սկսած...: Աստուած պահէ մեզ
այդ երեւիլ փորձանքներէն): Հոս են
եկած բոլոր-բոլոր խմբակիրները, հը-
ստոսը—բանախօսները, ֆիլոզֆ ընկե-
րաբանները, գողերը՝ ամենաճարակի,
վաճառականներ, ոճագործեր, դա-
տաւոր, վաշխառու, փաստաբան, ամենը
հոն են...

Հոս կուգան ամեն անոնք, որ իրենց
երկրին մէջ չեն յաջողած մէկ մը թա-
ղական մը ըլլալ տէ անանկ մեռնելու:
հոգաբարձու մը ըլլալու մարմաշը ու-
նեցողները: լ գմբ սակայն, հինները
նորակներուն տեղ ցոյց չեն տար...
բաղակոնները գրաւած են...: Իսկ պա-
րապ թիկնաթոռներուն վրայ բազմելու
ամար Մեռտա թագաւորի թակի հա-
միտողները իրենց ականջները ցոյց
տալու բարեբաղդութիւնը կուենան
միայն...: Երանի՛ր ականջաւորաց. «Թա-
ղամու հրաշագործներուն ըսել կու-
ղեմ:

Հոս կուգան հիւանդ ձեւացող վարդա-
պետներ տեղապահ կամ քարոզիչ լինե-
լու հեռատեսութեամբ և հենց որ կը-
աշողին ամեն կարգի ստորնաւարտ սո-
ղունութեամբ գահի մը վրայ ելլել, կա-
նողանան. ասոնց մէջ կան անանկներ
ալ, որոնց երեսը չունկուշի կաշի է:
Նգիպոսէն վաճառուած են և նորէն Ն-
գիպոսու եկած. ամօթն ամսական մը առ-
նիլու հետ կըլիթթեն... և շուք քեզ
մեղայ ժամկոչ աղբարձ կըսեն ու իրենց
վաստկածը տոկոսաբեր կըբազմ կըբա-
հապործեն...: Հոս կուգան սիրելիւն
քահանաներ, որոնք Աստուծոյ տան մէկ
անկիւնը քաշուած մեղք մեկ գործած...
Նգիպոսը այժմ մեր կըբրականներուն
առաջ բացուած շարութեանց Ուշակա-
ւան է...: Հոս կուգան քահանաներ,
որոնք չըթակալ գիւղերու մէջ մկրտու
թիւնը նպարաւաճառի ձիթախաղով կը-
նեն... (իրենց երեսն ալ միւսուն չը-
կայ...): Սուրբ հաղորդութիւնը 150
ղահկանի վաճառող քահանաներ: Ե-
րեց կինը մեռած և աւագ երեց արջիկ-
ներ կամ այրի կիներ որոնք քահանա-
ներ...: Թիւրք կնոջմէ ծնած զաւակը
մկրտող քահանաներ... (երկի հայերբարդ-
մացնելու հայրենասիրական զգացումով)
և դեռ ըսեմ այն բոլոր պղբի սե ծը

Նկարագրեմ վերջին օրերը: Վճռիս
հաստատ մնացի և, ցանկութեամբ հա-
կառակ, չէի գնում Փելիցիայի մօտ: Ժա-
մեք էին լինում, երբ Փելիցիան այնպէս
պարզ էր պատկերանում ինձ, որ քիչ
էր մնում լաց լինելի: Վախենալով որ
ցանկութիւնս չայլթի ինձ, ստիպուած
էի լինում յաճախ գնալ Փիլիպոսիւղի
մօտ, որին օրիորդ Գարդինգի նետ իմ
ունեցած յարաբերութեան մասին շատ
բան էի պատմիլ: Զատ երեկաներ մենք
սենեակում նստած խօսում էինք: Մի-
գիլիմուղը կանանց և աղամարդկանց
յարաբերութեանց մասին էր ճառում,
իսկ ես մտածումներս մէջ խորասու-
զուած երեմի ուշքի էի գալիս, որ
ջրեմ նրա աննպաստ կարծիքները:

Մի քանի ժամանակից Փիլիպոսիւղը
կարճ միջոցով պէտք է գնար Գնեղը-
բերի: Նա ինձ դժկամութիւնով էր
թողնում, բայց գործը կարեւոր էր և
ես անպատճառ պիտի գնար: Զամբե-
ցի որ գնայ և խոստացալ վերադարձի
երեկոյն գալ մօտը: Նա ուզում էր իւր
զայտեան օրուայ մասին ինձ հեռա-
գրով տեղեկացնել: Սիլիպոսիւղի գնա-
լու երբորդ օրը Փելիցիայի մասին մը-
տածմունք ինձ այնպէս էր կաշկանդել,
որ ոչ մի հնարքով չէի կարողանում ա-

ղատուիլ: Նրա ասած ամեն մի քաղցր
խօսքը, իւրաքանչիւր համարքը յիշողու-
թեանս մէջ զարթում էր և ինձ մաշում:
Փակում էի աչքերս, դարձեալ նրան էի
տեսնում: Իմ կամքի հակառակ հա-
տեցութեան ուղղում էր զէպի ժամոցու-
ցը: Ճիշտ այս ժամին նա թաղարկեց
դուրս էր գալիս և ես գնում էի դիմա-
ւորելու: Որդեք չգնամ: Գարդ էմ
միայն հեռուից նայել և առանց հետը
խօսելու տուն դառնալ:

Ես մարտում էի փորձութեան դէմ:
Երկու անգամ ինձ թուաց, թէ ես յաղ-
թեցի: զգացմունքներս, բայց նրանք
յամատութիւնով նորից յարթութիւն էին
առնում: Լաւ գիտէի, որ եթէ գնամ,
առանց հետը խօսալու չեմ կարող յոտ
դառնալ, բայց ինքս ինձ ողորդում ու
հակառակ էր հաւատացնում:

Ժամը տաս և մէկը խփեց: Գլխարկս
առայ և դուրս վազեցի:

Ճանապարհին լուսամբը ինձ խեղ-
զում էր: Ինձ թուում էր, թէ մեր վեր-
ջին տեսակցութիւնից յետոյ դարեւ են
անցել և այն գիտակցութիւնը, թէ չու-
տով պիտի տեսնեմ նրան, երջանկու-
թիւնով հոգիս լցնում էր:

Գարս կանգ առաւ թաղարկի առաջ:
Նայեցի ժամացոյցիս, ճիշտ Փելիցիայի

բարները որդեք սե որեմի տակ մտած
կըծեք, մարդկութեան ժանդ ու ժահ-
րներ են, որոնք սե փոսթի տակ մտած,
երկնային վարդապետի աշակետ կո-
չուող, մարդկային ճակատի կ'դուր են...
Ամօթ... ո՛վ դուք, որ եկեղեցական
երկնաբերձ վեհութենէն աղբակոյտի
անդունդները վիժեցէք ժողովրդի միակ
միութարութիւնն եղող կըծեք:

Հոս կուգան ամեն անոնք, որ տկար
աղջիկ մը պղծելու հերոսութիւնն ու-
նեն: Հոս կուգան կնոջմէն ձանձարացող-
ներ...: Թաղականութեան փափաղողներ
(վերը մէկ մը ըսինք) ա). Նոր կին փրկե-
աողներ... աղբի հախը ուսողներ...
փանկալի պահապաններ...: Երեսուցե-
մայ չէն տուններն աւերակ դարնցող
վերակացուներ...: Ապօրինի ամուսնու-
թենէ յղի մնացած աղջիկ—կնիկներ...
Նոր կնիկ փնտռող պոռնիկ այրեր...
խաշագողներ...: Երախաղացներ (ասոնք
ստաշնորդարանի շուրջը լարած են ի-
րենց ճամպազական օյնրադարձութեան
չուանները, ինչպէս որ առաջնորդարա-
նի փոշիապատ անկիւններուն մէջ սար-
դերն իրենց ոտանները լարած են...
ճանճի մը շուրջը): Գէի ուր գէջը են,
անդ և արծուից ժողովեցին: Մեր
առաջնորդարաններէ և վարժարաններէ
աւելի լէշ, գէշ դարձած բաներ կարե-
լի է գտնել արդեօք:

Հոս կուգան ամեն միտաց աղջիկներ է
րիկ մը ճարելու համար և 90 տարե-
կան պառաններ, որոց սիրած երեխա-
սարդը Նգիպոսու եկած է: Հոս գտն մը
երկտասարներ ալ կան որ կնիկներէ
ամսական կառնեն...: արդարեւ հրաշա-
գործ արհեստագէտներ: Հապա մէկ
կարգ մը գործնական մուսուսառ երի-
տասարներ...: Նոր արհեստ...: Ամեն
բան դիւրին է հոս...: Եթէ տէքտէր ես
կան ատենդ, աշխարհական կըլլաս
վեղարը նետել է և Վասային կողմերը
գնալէ վերջ. եթէ այդ կողմերը մէկը
պատահամք քեզ տեսնէ չէֆէնդիմ, կը-
սես, ոչինչ, ոտից ճամբայ է...: և միւս
առաւօտը սրբազան դիմակիդ տակ կըծ-
կուած երկու ծունկ աղօթքով կըմար-
սես շուրջալայ մի քառութեամբ: Քեզ
ներողի ալ քեզ ըսան մի քահանայ է...:

Ալ ողբեր կուգան Նգիպոս: Հարկաւ
ամեն անոնք որոց արհեստը հոս քիչ
թէ չաա կանցնի:

Պոռնիկներ ալ ունեցեր ենք...: Ախ...
Ո՛ր են թագաւոր փաշաներն ու նուաբ-
ները...

—Ահ հեշտասէր հայերու բազմամա-
լու մի քանի պատճառները:

Որդը կըբազմանայ աղտոտութեան
մէջ: Լաւն կոստոստէ հոն: Խողք տիգիլ,

վարազը, սագն սե բազը կեղտոտ ջը-
րերը կըսրին, հոն կըվազեն...: հո-
յերն ալ Նգիպոս...:

Հերմէս

ՉՈՄԵՆԻ, 9 յունիսի. —Ներկաւարժ-
ներ ձեռքին խաղալիք դարձած մի-
ջաղաքը, բնութեան այդ արհաւիրքից
առաջացած վնասները չկարողանալով
փոխարինել, այդպէս էլ մնում է, չնա-
խատեսելով, որ այդ վնասները ժառ-
անկ ընթացքում աւելի մեծ վնաս
ներս տեղի կըտան, աւելի մեծ կո-
րուստներ կըպատճառեն:

Չամախում կան երկրաշարժի հետե-
անք բազմաթիւ խարխուլ, կիսաքանդ
տներ, որոնք, ինչպէս ժողովուրդն է
ստում, «մի յուշտի են բանդ», այսինքն
մի թեթեւ երկրաշարժ, կամ մի այլ առ-
յաջող զէպը բաւական է, որ քանդուին
բնակիչներին իւր տակ թողնելով, և
սակայն այդ տեսակ տների թիւը քիչ
չէ, անշուշտ միջոտին հարկեր կըհաս-
նի: Ոչ ոք ուշադրութիւն չի դարձնում
այդ ժամանակի ընթացքում վտանգ
սպառնացող երևոյթի վրայ, ոչ ոքի
հոգը չէ այդ, որովհետեւ մինչեւ երեսն
լաց չի լինում, մայրը ծիծ չի տալիս:
երկի սպասում են, որ մի գեղեցիկ օր
մարդկային զոհերը իրենք ուշադրու-
թիւն դարձնել տան այդ բանի վրայ:
Փաղաքային մարդկութեան պարտակա-
նութիւնն է հոկողութիւն ունենալ այդ
տների վրայ, որի և ուշադրութիւնը
հրաւիրում ենք այդ վնասների առաջ
տեսնելու համար:

Պատուական Նոր Գար-ի անցեալ հա-
մարներից մէկում Չամախում գրուած
մի թղթակցութեան մէջ կարդացինք, որ
քաղաքային վարչութիւնը որոշել է քա-
ղաքի լապտերների թիւը աւելացնել, ա-
կայն ցաւ ի սիրտ պիտի նկատենք, որ
այդ որոշումը միմիայն որոշում է մնա-
ցիլ, առանց գործադրութիւն ստանա-
լու: Պէտք է ասել, որ մեր քաղաքը
շատ աննախանձիկ զրուրթեան մէջ է
լապտերների կողմից: քաղաքի յետ ըն-
լած փողոցները, որտեղ լապտերների
կարեւորութիւնը անհամեմատ աւելի
զգալի է, լապտերներ չունին, իսկ գլը
խառը համարուած փողոցները, չնայե-
ով որ լապտերներ ունին, բայց չու-
նենալու հաշուով են, որովհետեւ հա-
մարեա նրանք չեն վառում: Մութ գի-
շերները Չամախու փողոցներով անց-
նողը անկարելի է, որ մինչեւ տեղ հաս-
նելը միջանի անգամ վայր չընկնի, շը-
նորհի մեր փողոցների անհարթու-
թեան, խորթ ու բորթ լինելուն: Իսկ
այդ տեսակ փողոցներում լապտեր ու-

ԳԼՈՒԽ IV.

Երբեք այնպէս չէի տանջուել, ինչպէս
այդ րոպէին: Թէ որքան ժամանակ էի
այնպէս քարացած մնացել, չգիտեմ:
Վերջապէս ականջիս հասաւ կառապա-
նիս ձայնը:

—Թաղարկը փակում են, պարոն, ա-
սում էր նա, բոլորն արդէն ցրուել են:
Սյն ինձ զարթեցրեց, ես վճարեցի
նրան և գնացի: Զմայացալ թէ ինչպէս
տուն հասաւ: Գնալապարհին ոչինչ չէի
տեսնում, ոչինչ չէի լսում, գիտէի մի-
այն որ Փելիցիան սիրահար ունի: Երբ
տուն եկայ, զարմանքով տեսայ, որ
Սիլիպոսիւղը տան է. նա իմ ենթա-
ղածից մի օր առաջ էր վերադարձել:
—Տեսնում եմ, որ ենթաղութիւն-

հետևաբար անհրաժեշտ է, սակայն ուր է...
Մեր քաղաքային միակ այգին, որը
իրեն հասարակութեան միակ զբոսա-
վայր պետք է և անհրաժեշտ է որ լուսա-
ւորուած լինի, գուրկ է լուսաւորութիւ-
նից. միջանի անկիւններում այդ այգին
ունի լապտերներ (Աստուած լապտեր
համարի), բայց սակայն նրանք էլ չեն
վաւեր, որը և առիթ է տալիս փո-
ղոցային օրիկաններին գիշերային մը-
թով թեան մէջ, օտարականութեան աչքից
հետո, հազար ու մի անամթ է անվա-
յի գործողութիւններ կատարել ու պա-
տուաւոր կանանց պատիւը վերաւորե-
լու... քաղաքային վարչութեան ուշա-
դրութիւնը հրաւիրում ենք քաղաքի և
այդ այգու լուսաւորութեան վրայ:
Փողոցները, տան բակերը և առհա-
սարակ ամեն մի պատահած տեղը ար-
տաքինացիներ դարձնել այդ մի սովորա-
կան բան է շամախեցոց համար. այդ
պատճառով անկարելի է լինում ա-
ռանց ընթերցել բռնելու անցնել փողոց-
ներով: Ամեն մի փողոց ի շատէ կըր-
թուած մարդուն գոռանք է պատճա-
ռում այդ, արտա բերելով բոլոր շամա-
խեցոց վրայ: Քաղաքային վարչութեան
ուշադրութիւնը հրաւիրում ենք և այդ
միտակարար ու ազդեղ երևոյթի առաջն
առնելու համար:
Սյր բոլորն այնպիսի արտաքին են,
որ ամբողջովին ընկնում են շամախե-
ցոց վրայ, և մասնաւորապէս տեղաւոր
քաղաքային վարչութեան վրայ որի հո-
գացողութեան առարկան պիտի լինի
քաղաքի բարելաւութեան գործը: Ես
չեմ ասում, որ քաղաքային վարչութիւ-
նը մեղաւոր է, գիտեմ որ մինչև
քաղաքային վարչութեան միջնորդութիւնը այդ
բոլորը կային մեր քաղաքում, բայց երբ
այդ բոլորի առաջն առնելու, այդ բո-
լորի մասին հոգալու պարտքն ընկնում
է քաղաքային վարչութեան վրայ և նա
իւր պարտքը չի կատարում (զոնէ մինչև
այժմ այդպէս է), այդ ինքնադատութեան
մի յանցանք է:
Փառք Աստուծոյ, այժմ մեր քաղա-
քային վարչութիւնը միջոցներ ունի և
կարող է այդ բոլորը կարգի գնել, հե-
տևապէս մենք կատարեալ իրաւունք
ունենք ակնկալելու..
Սպասենք և յուսանք...
Քաղաւան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹԻՒՐԿԻԱ

«Daily Telegraph»-ին հեռագրում են

Երես ճշտում են, Դու զարձակ տես-
նունցար այն կնոջ հետ:
—Այժ, ես նրան տեսայ. եւ այլ ևս
երբէք չեմ տեսնելու. ամեն ինչ վեր
շացաւ. նա սիրահար ունի:
—Ինչ որ պէտք է պատահէ՝ այդ
ամենից լուսն է, բացակայուելը Սիգի-
մունդը: Իսրայէլ շնորհաւորում եմ:
—Իսկ ես ինչպէս էի ուզում մեռնել,
այդ էլ շնորհաւորութիւն:
Նա չիրաւար լցրեց և մտածմանց
մէջ ընկաւ:
—Դու մի այնպիսի ազատութիւն է,
որի համար արժէ Աստուծուն շնորհ
կալութիւնն անել: Տեսնում ես, թէ դա
ինչպիսի արդիւն է, թէ ամուսնանալիս
և յետոյ այդ գիւտը անելի, ինչ կըլի-
նէր քո կեանքը:
—Եթէ ամուսնանալի, նա երբէք
փորձութեան չէր ենթարկուի, պըն-
դում էի ես: Ինչ դարձանք բան է, որ
եւ նրան անտէր թողնելի և նա այդ-
չափ թուլամորթ գտնուեց:
Մենք նստած էինք, ես ու ժառ
պառ, Սիգիմունդը—չարսխնդութեամբ
նայելով ինձ ծիլի քուլաների միջից:
Այդ ժամանակ ներքեւ յանկարծ մի
թրիկոց լուսեց:
Սենք լսողութիւններս յարեցինք:

Գ. Պոլսից. «Մուլթանը դիմել է Ռու-
սիային և Գերմանիային, ինդիքով, որ
օգնեն իրեն Թեոսալիան իւր ձեռքի-
պահելու: Դեռ պահանջներ խորհրդակցու-
թեան հետեւանքները մինչև այժմ յայտ-
նի չեն, բայց կարծում են, որ բա-
նակցութիւնները կընդհատուեն, եթէ
Թուրքիան պնդի այնպիսի պայմաններ
որոնք չեն կարող ընդունուել: Այդպիսի
դէպքում բանակցութիւնները կարող են
նորոգուել միայն այն բանից յետոյ, երբ
Թուրքիան վերջնական պատասխան տա-
ր Թեոսալիայի վերաբերմամբ: Հաւաստի
աղբիւրից հաղորդում են, որ համաձայ-
նութիւնը, որի պայմանները ներկայումս
քննուում են Գ. Պոլսի դեսպանները, կը-
կայանայ միայն իբրև նախնական հա-
մաձայնութիւն, որովհետև խնդիրների
մատրաման քննութիւնն ու վերջնական
վճիռը պէտք է կայանան մի յանձնա-
ժողովի մէջ, որին իբրև պետութեանց
ներկայացուցիչներ կըմասնակցեն գի-
նուորական և հիւպատոսական գործա-
կալները: Ինչպէս լուսն է, Թուրքիան
համաձայնել է Յունաստանից պահան-
ջած պատերազմական ծախքը վեց մի-
լիոն քաջանքի:
—Լոնդոնից «Temps»-ին յունիսի 2-ից
(14-ից) հեռագրում են, որ խաղա-
ղութեան բանակցութիւնները լուսն ըն-
թացք են ստացել: Սկզբում սուլթանը
փորձեց Ռուսիայի և Գերմանիայի օգ-
նութիւնը ստանալու Թեոսալիան իւր
ձեռքից բաց չթողնելու համար, բայց ոչ
թէ միայն խախտուած չգտաւ, այլ և
խորհուրդ տուին նրան, որ գործի շա-
փաւոր կերպով և խոհեմաբար: Պետու-
թիւնների միջև համաձայնութիւնը կա-
տարեալ է խաղաղութեան պայմաննե-
րի մասին և մանաւանդ այն կէտի վե-
րաբերմամբ, որ Թուրքիային չպէտք է
թոյլ տալ իւր նուաճած հողերի որ և է
մասին տէր դառնալու: Իրերի այսպիսի
գրութեան մէջ Դուռն ալլան չի պնդում
իւր առաջնայ պահանջները և իւր ա-
ռաջարկութիւնները չափաւորում է:
Թեոսալիան Թուրքիին տալու խնդիրը
վերջնականապէս մերժուած է և այժմ
միայն սահմաններն ուղղելու խնդիրն
է քննուում:
—«Standard»-ին ընթերցից հեռագրում
են, որ յունաց կառավարութիւնը պետու-
թեանց ներկայացուցիչներին բողոք է
յայտնել Թեոսալիացի փախստականների
կայքերի գրաւման դէմ. յունաց կառա-
վարութեանը մանաւանդ խստիւ բողո-
քում է այն բանի դէմ, որ Թուրքերը
յոգուտ իրենց արքունի գանձարանի են
գրաւել ամենահարուստ յոյն հայրենա-
ւորները:
—Օրդն բոլորը քրտած են, չենք ցան-
կաւ: Ես կիջնեմ դուռը բանալու:
Իշայ և դուռը բացի: Իմ առաջ մե-
ռելի պէս դժգոյն կանգնած էր Փիլի-
ցիան:
—Ձեզ հետ խօսելու բան ունիմ, չէր
շաց նա: Ներս թողէ:
—Սիգիմունդին ինձ մօտ է, պատաս-
խանելի ես:
—Ձեզ հետ խօսելու բան ունիմ, կըրկ-
նեց նա:
Երբ մենք ներս մտանք, Սիգիմունդն
զր պատրաստուում էր գնալու:
—Եթէ քո պատիւը և քո բաղաւա-
րութիւնը քեզ համար որ և գին ու-
նին, ամուր կաց, չենք ցան: Ցտեսու-
թիւն:
Սիգիմունդն նրա ձեռքը և վերադար
ձայ սենեակի: Փէլիցիան կամենում էր,
ինձ գրկել:
—Ձերմարդ, յառաջից նա և գլուխը
սեղանի վրայ դնելով սկսեց հեկեկալ:
—Փէլիցիան, աղաչում էի եւ, ասա-
ցէք, ինչ կարող եմ անել, ինչ է պա-
տահի:
—Հաւատացէք, ես եկայ, որովհետև
հանգստութիւն չունիմ... մինչդեռ դուք
կարծում էիք... Ո՛հ, դուք անարդար
էիք դէպի ինձ...

սէր ծապալի կայքերը, որ իրենց տե-
րը կտակել է յունաց կառավարութեա-
նը:
—«Նոր-Դար»-ի նախորդ համարում
առաջ բերինք Ալոյի թուրք նահան-
գապետի մի յայտարարութիւնը, որով
Թեոսալիայից փախած յոյն բնակիչների
կայքերը, եթէ նրանք երկու շաբաթուայ
ընթացքում չվերադառնան, թուրք կա-
ռավարութիւնը յարգունիս է գրաւում:
Այդ առթիւ աստորիա-ունգարական ար-
տաքին գործերի մինիստրը այն կար-
ծիքն է յայտնել, թէ այդ յայտարարու-
թիւնը մեռած տառ կըմնայ, որովհետև
Թուրքերը ստիպուած կըլինին հեռա-
նայ Թեոսալիայից: Սակայն ընթերցում
դա մի մեծ միջթարութիւն չի հանդի-
սանում, որովհետև փախչի պաշտօնա-
կան յայտարարութիւնը պարզ ապացոյց
է, որ Թուրքերը պիտի խրախոյս ստա-
նան աւարի մասնելու այն ամենը,
ինչ որ թողել են իրենց հայրենիքից
փախած քրիստոնեաները:
ՌՈՒՆԱԿԱՆ ԵՒ ԹԻՒՐԿԻԱ
Իսկուրից, մայիսի 28-ից (յունիսի
9-ից) գրում են «Polit. Corresp.»-ին:
«Չնայելով, որ Թուրքիայի և Յունաս-
տանի միջև պատերազմական գործո-
ղութիւնները զարգալ են, այնուամե-
նային տրամադրութիւնն այստեղ այն-
պէս է, որ կարծես թէ պատերազմը
դուռն չարունակուում է: Բնակիչներն
այն հաւատն ունեն, թէ խաղաղութիւ-
նը շուտ չի կայանալ, և այդ հաւատն
ամբողջութեամբ նպաստում են թուրք կա-
ռավարութեան ձեռք առած զանազան
միջոցները, ինչպէս, օրինակ, այն, որ
գործարանակի համար շարունակ ձիեր
են գնում, հացեր են թխում և կայլի:
Ընդ միւս, ինչպէս յայտնի է, մահմե-
դականների երեսակայութիւնը խիստ
զրգուում է թրքական զէնքի Թեոսա-
լիայում ունեցած յաջողութիւններից
ի վեր, այնպէս որ նրանք երազում են
պատերազմ սկսելու քաղաքներն միւս
փողոցի պետութիւնների դէմ եւ: Նը-
բանք սպասում են, որ Թուրքիան իւր
ոյժը Յունաստանի վրայ փորձելուց յե-
տոյ, օգուտ կընայի դէպքից, որպէս
զի իւր ոյժը կզգացնել տայ նաև իւր
միւս հարեաններին: Այդ սպասողական
գրութեանը նպաստում են հազար ու
մի տեսակ լուրեր, որոնց թիւին պատ-
կանում է և մի լուր, որ շուտով Իւս-
կուրի վրայով արաբական զորքեր կանց-
նեն դիրքեր գրաւելու համար Սեբ-
րիայի և Բուլղարիայի սահմաններում:
—Սյունամենային եւ ձեզ տեսայ,
ասացի ես որքան կարող էի խառու-
թեամբ: Ո՛ւմ հետ էիք:
Ձեռքերը կցած ծունկ խոնարհեց ա-
ռաջիւս:
—Մի բոպէ, միմիայն մի բոպէ փո-
ռութեան ենթարկուեցի... ամբողջ
խոստովանում եմ... մի ամբողջ շա-
բաթ նա իւր զոռելի ծաղիկներով և
նամակներով հետեւում էր ինձ: Թէ ծա-
ղիկները, թէ նամակները և թէ ու-
ղարկած ակնեղենները վերադարձրի
իրեն: Ո՛հ, ես վառ վարուեցի, բայց
նա ինձ սիրում էր, իսկ դուք ինձ ձը-
գեցիք: Ես միայնակ էի բոլորովին:
—Նա ձեզ սիրում էր, օտանութեամբ
նկատեցի ես: Առաջարկեց նա ձեզ իւր
կինը լինելու:
—Այդ անհարին բան է, չենք ցան,
նա ամուսնացած է: Այդ պարտքը Գոմս
Վինչեստերն է:
—Գոմս, ծաղիկի ես. զարմանալի
չէ, որ դուք ծաղիկի նման անյողողող
չէք եղել:
—Գոմս չէ, ինչ ուզում էր լինել, բայց
իմ պատասխանը միշտ միևնոյնը կըլի-
նէր: Գրկնում եմ, միմիայն մի բոպէ
զայթակեցուցի, բայց ես միայնակ էի,
սարսափելի կերպով միայնակ էի: Ձե-

Մահմեդական շատ շրջաններում գըր-
գըրուած են մանաւանդ բուլղարացի-
ների դէմ, որոնց համար ասում են,
թէ նրանք մտադիր են խաղութիւն
յարուցանել Մակեդոնիայում: Ինչպէս
ասում են, Իսկուրի վիլայէթի ամե-
նահարաւային մասում, Մալուրի գա-
ւառում, աւելի քան հազար «բուլղար
պատամուրներ» են յայտնուել, որոնք
արդէն փոխադարձաբար հրացանաձու-
թիւն են ունեցել ժողովուրդների հետ
և երկու կողմից էլ իբր թէ մարդիկ
են վերաւորուած և սպանուած: Մի-
ջանի վերաւոր ժողովուրդներ իբր թէ
ուղարկուած են Բեփրիւլու: Յիւսի, մի-
ջանի օր առաջ ինչեալ գաւառը ճանա-
պարհուեցին ժողովուրդների մի քանի
զորախմբեր, թուով յիսուն հոգի: Այ-
նուհետև խօսում են բուլղարական դը-
շակի խնդի մասին, որ ծագել է Իւս-
կուրում: Անցեալներն այստեղի բուլղա-
րական աստորիական գործակալութեան
տան գլխին բուլղարական դըշակ էր
բարձրացած, որը մեծ յուզում առաջ
բերեց մահմեդականների մէջ: Տեղական
իշխանութիւնը բողոքեց այն բանի դէմ
և պահանջեց, որ այդ դըշակն իջեց-
նուի:
«Times»-ի թղթակցի ասելով, իրերի
գրութիւնը Գրեյնում վերջին ժամա
նակ խիստ վատացել է և, եթէ այսպէս
շարունակուի, շուտով մի կատարեալ
քառս կըլուտանայ: Գրեյնում և Ռեթիմ-
յում, շնորհիւ երկուպայան գործերի վե-
րահսկողութեան, մարդկանց կեանքն ու
սեպակահանութիւնը համեմատաբար ա.
պահովուած են սաւառը չափով, բայց
հերակլիօնում, ուր անգլո-իտալական
տեղապահ զորքը խիստ անբաւարար է
բնակիչների հետ համեմատած, հասա-
րակութեան գրութիւնը վատագի մէջ է:
Մինչև 35,000 մահմեդական փախստա-
կան կայ քաղաքում, և որովհետև նրան-
ցից մեծ մասը զրկուած է գոյութեան
ամեն միջոցներից, այդ պատճառով
նրանք աւագակութեամբ են պարագայում
հարեան գիւղերում, և հազանալի է,
որ այդ բանից արիւնահեղ ընդհարու-
մներ են տեղի ունենում նրանց և քրի-
ստոնեաների միջև: Այդպիսի դէպքերում
օտարերկրեայ զորքերի հրամանատար-
ները բողոքում են տեղային նահանգա-
պետին, իսկ վերջինս շարունակ այն է
պատասխանում, «է՛լիները միջոց չունի
կարգը պահպանելու ներկայ պարագա-
ներում: Տեղային արքունի գանձարանը

բոլորովին դադարել է, որովհետև գրեթէ
ամբողջ տարւայ ընթացքում ոչ մի
տուրք չի մտել այնտեղ: Այժմ Գրեյնի
նահանգապետը յայտարարել է, որ մի-
ջադային նախաժամն այսուհետև ոչ
մի օտարերկրեայ նաւի թոյլ չի տալ,
որ ապրանք բերի կղզին, մինչև որ
մաքս չտայ, բայց այդ բանից մեծ ե-
կամտ սպասել դժուար է: Տեղական
ժողովուրդների և վարչութիւնը մի
ստորուց աւելի է, որ ռոճիկ չեն ստա-
ցել: Նրանց պահպանութեան համար
պահանջում է 50,000 դրուշ մասական,
իսկ արքունի գանձարանի մէջ առեւտն
2,000 ից աւելի չկայ: Մինչև որ ապրա-
տամբների հետ որեւէ համաձայնութիւն
չկայանայ, աւելորդ կըլինի գրութեան
բարեբան մասին մտածելը: Ծովակալ-
ները մտադիր էին մի քանի զորախմբեր
ուղարկել կղզու ներքը, բայց ապա-
տամբների խորհրդով հրաժարուեցին
այդ մտքից:
«Daily Telegraph»-ի ընթերցի թղթ-
ակցի ասելով, պետութիւնները վճուել
են Գրեյնի համար կոմիսարներ ընտրել
փողոցի պետութիւնների ներկայացու-
ցիչներից: Իսկ ժողովուրդների կազ-
մում կըլինի մասամբ տեղացիներից
և մասամբ օտարերկրացիներից: Մաս-
գրութիւն կայ փոխառութիւն անելու
կղզու յայտնի եկամուտների գրաւակա-
նով, այլ ոչ թէ պետութեանց երաշ-
խաւորութեամբ: Անգլիան և Գերմա-
նիան դեռ ևս վերջնական պատասխան
չեն տուել այս առաջարկութիւնների
համար:
—Ներկայումս Նյուրգ-Քէօլիւմ ջերմ
խորհրդակցութեան յիւթ է դարձած
Գրեյնի կառավարութեան կազմակեր-
պութեան վերաբերեալ հանուոյի առա-
ջարկած ծրագրերը: Տարածայնութիւն-
ներ չի յարուցանում այն որոշումը, որ
բով կղզու նահանգապետն այնպայման
չէզոք մարդ պիտի լինի: Բայց Գրեյնի
համար փոխառութիւն անելու և եւրո-
պական վերահսկողութիւն նշանակելու
մասին կարծիքները տարբերում են և
ընդհանուր համաձայնութիւն դեռ չի
կայացած:
ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ
ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ, 10 յունիս. — «Onni»
չոգնաւոր, Սվենիկի կամքի մօտ, է-
կէնեից 7 մղոն հեռաւորութեան վրայ,
բոլորովին այրուեցաւ: Այրուեցան նա-
նապէս Ստատսկ. Սափեան. Ենիշեկին,
նրա դուստր Մինիսերը և նրա մէկ տա-

Ս. Զ.

բեկան որդին: Բացի վերոգրեալներէն
այլոցն էլ ուրիշ 3 մարդիկ:

Գ. ՊՈԼԻՍ.—Հաստատուած են, որ
Դուրը համաձայնութիւն կրտայ նոյ
սահմանադրութիւնը վերաբերութեամբ
Սահմանադրութիւնը կրտարածուի
մինչև Մեցոփո: Թիւրքիան ձեռք կրերէ
ազգական տեսակետից լաւ ապահո-
վուած սահմաններ, իսկ Յունաստանը
չի կորցնի ոչ մի մարդաբնակ վայր,
բայց Գոցափայտ գիւղից: Դիւանադ
տական շրջաններու հատապարտ են,
որ եթէ երկու կողմերէն էլ մերժուներ
առաջ չըգան, հաշտութիւնը չուտով
կրկայանայ:

ԼՈՆԴՈՆ.—Յունիսի 9-ին, կէսօրին,
Թագուհին Վինձորից Լոնդոն ուղարկեց:
Փողոցները զարդարուած են զրօշակնե-
րով և ծաղիկներով: Եղանակը լաւ է:

Գեմերիջում, շաբաթ օրը, Ֆինլան-
դիայի Սնտոնի արքեպիսկոպոսին հան-
դիսաւոր կերպով մատուցուած է աս-
տուածաբնութեան գործարկի դիպլոմ:

ԼՈՆԴՈՆ.—Թագուհին, Գեմերիջումի
այլի կայսրուհու, Բատրիս պրինցեսի
և պրինց Խրիստիանի ամուսնու հետ
միասին ժամանեց Վինձորից Լոնդոն
և Գաղղեկական կողմից կայարա-
նից կառուց գնաց Բուկինհեմի պա-
լատը: Գնացքի ճանապարհի վրայ հա-
զին բազմութիւն էր ժողովուած, որ ող-
ջունում էր Թագուհուն բուռն ցոյցերով
և ճանապարհի վրայ ծաղիկներ ցանե-
լով:

ԼՈՆԴՈՆ.—Թագուհին ընդունեց օ-
գոստոսիստ և այլ հիւրեր, որից յետոյ
ուկնդրութեան արժանացրեց հնդկաս-
կան իշխաններին և օտար պետութեանց
ներկայացուցիչներին:

ԼՈՆԴՈՆ.—Գաղղեկական ժողովու-
հարկարը պաշտպանում է Բայթուրի
առաջարկութիւնը Թագուհուն շնորհա-
ւորական ուղերձ մատուցանելու վերա-
բերութեամբ: Դիպլոմը բողոքում է այդ
առթիւ, որովհետեւ Թագուհուց չեն
կարող մասնակից լինել այդ ուղերձին:
Ջոն Ռեզմոնդը հակառակ առաջարկու-
թիւն է արել, յայտնելով, որ ներկայ
Թագուհութեան օրը Բայթուրի կա-
րիքի մէջ էր, սովի էր ենթարկուած,
անմարդաբնակ դարձած և նրա սահ-
մանադրական ազատութիւնը ճշտուած:
այդ պատճառով նա հրաժարուած է
մասնակցել յորիւսանի հանդէսներին:
Ռեզմոնդի հակառակ առաջարկութիւնը
մերժուեցաւ, որից յետոյ ժողովը ձայնե-
րի մեծամասնութեամբ (459 ընդդէմ
44 իրենդունեց ուղերձի խնդրը և դար-
ձեալ ձայների մեծամասնութեամբ
(411 ընդդէմ 41-ի) հաստատութիւն տալով
Բայթուրի առաջարկութեանը, որոշեց
ուղերձը մատուցանել Թագուհուն պատ-
ժողովի ամբողջ կազմութեամբ:

Գ. ՊՈԼԻՍ.—Յունիսի 9-ին կայացաւ
դեպուտներին խորհրդակցութիւնը և ա-
պա Թիւրքիայի և Յունաստանի պայմա-
նագրի հաստատուելը:

ՆԱԲՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունիսի 2-ին, գիշերը, Նիկիոս (Գալիզ)
այլուի է տեղից Թատրոնը, որտեղ ներկա
յացնում էին Գոլոմի փողոցի հրդեհից տե-
նարաններ: Ելուել են նմանապէս հարեան
չինթիւնները: Իրարանցման ժամանակ մօտ
30 հոգի են փրկուելու: Դրանք մեծ մասամբ
պարզեցրեց են, որոնք դալարացած են, որ տես-
նելով բազարի հրդեհը, հրդեհի դէմ ոչ մի մի-
ջոց ձեռք չէր առնուած և Թատրոնը չէին էլի
փախել:

Գալիզի «Theatre Lidre» ազատ Թատ-
րոնում ներկայացում էր տալիս Զարուի խում-
բը: Ռատիկանութիւնը ներկայացման ժամա-
նակ, անբարոյական խաղի պատճառով, կալա-
նաւորեց ամբողջ խումբը և հեռացրեց Ֆրան-
կայից:

ՀՆՈՐ-ԴԱՐ.—ԳՈՏԱՄԱՆՆԵՐ

ԳՈՏԱՄԱՆ. պ. 8. Խար.ին, 26

Ոկոնցիւր ուղարկել Հնոր-Դարի հա-
մարները յունիսի 1-ից: Առաջ չենք
ուղարկել միայն նրա համար, որ չգի-
տէինք թէ որտեղ ուղարկենք: զուր քա-
ղաքի հասցէն մօտացել էիք գրելու:
Յունուարի 1-ից համարները միասին
կուղարկուի ձեզ:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Գոլոյ Գաղղիայի դէպքէն ի վեր
մինչև ցարդ ամուսին անյայտացած է
և ոչ մի տեղէն անգոյթիւն առած ենք
նրա սիր գտնուելուն մասին: Մօտեց
բարեկամի մը միջոցաւ իմացանք որ
5-6 ամիս առաջ Ռուսիա է եղած,
որտեղից մտադիր էր Ալաշկերտ գնալ:
Քանզի Ալաշկերտ բարեկամ մը չու-
նինք, որին հնարաւոր ըլլար նամակ մը
գրել և տեղեկութիւն խնդրել, այսու-
ամենախոնարհաբար կրննորեմ ազգա-
յիններուս նրա ուր լինին բոլորովին
անօգնական և անտէր թշուառիս իմացը-
նել:

Ամուսինս Վանցի է, Յովհաննէս Գո-
ղոսեան, որ Գոլոյը Գէտիկ բաշայի սարը
խանին օգտաւնէր: Նրա տարիքը 45 է:
Նրա ծանօթներուն կը խնդրելով ուր
ըլլալը յայտնեն ինձ—հետեւեալ հասցէ-
իւ.—Վառնա. տիկին Անդրան Աւետիս
եան, IV թաղ, № 1156:

Ազանի Զահինեան.

Խմբագիր-հրատարակիչ՝

ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ԿԱՆԱՆՅ ՀԻՄՆԵՐԱՅ

ԵՆԵՐԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

(Ստուգել, Մաղդալա փողոց, № 64,
սեպական տուն)
Հեռախոս № 230

Երթեկ հիւանդների ընդհանուր ըն-
դունելութիւնը երկուշաբթի, յոբեշաբթի
և ուրաւ օրերը, ժամը 2-4 ցերեկը,
վճարը հիւանդների կարողութեան հա-
մեմատ. մասնաւոր ընդունելութիւնը
ամենայն օր, ժամը 9-10 աւաւտեան
վճարը 2 ր.: Գիշերօթիկ հիւանդներ
և ծննդաբեր կանայք ընդունուած
են գիշերուայ և օրուայ ամեն ժամանակ,
բայց այդ մասին առաջուց տեղեկու-
թիւն պիտի արուի. վճարը որոշուած է
ըստ դասակարգերի: Զուրկները ձը-
րի են: Գիշերօթիկայի բաժանմունքը մտնող-
ները վճարում են 1 ր. 50 կ. մինչև 5
ր. մի օրուգիշերուայ համար. ծննդաբե-
րական բաժանմունքը մտնողները—1 ր.
մինչև 5 ր. մի օրուգիշերուայ համար:
Երկուշաբթի ազատը 10 ր. մինչև 50 ր.
Նոյամբամասնութիւնը ըստ համաձայնութեան
երթեկ ընդ հիւանդները գեղեր և նիւ-
թեր ստանում են ընդունելութեան ժա-
մանակ ծրի: Զուրկների համար 1-ա
կան մահակալ է գրուած իւրաքանչիւր
բաժանմունքում, որ տեղաւորուած են նը
րանք տեսչի և նրա պ. պ. ընկերների/
առաջարկութեամբ ծրի:

Հիւանդանոցի տէր և տեսուչ

100-31 Մ. ՄԳՏԶԵԱՆ.

ԱՆԴՐԱՎՈՂ ԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒԼԻ

Մարդատար № 1 գնացքը դուրս է
գալիս Բագուից դէպի Թիֆլիս օրուայ
4 ժամ և 1 րոպ. Թիֆլիս է հասնում
առաւօտեան 8 ժամ 30 րոպ. Դուրս է
գնում Թիֆլիսից դէպի Բագու առա-
ւօտեան 9 ժամ և 15 րոպ. Բագու է
հասնում երեկոյան 8 ժամ և 48 րոպ.
Մարդատար № 9 գնացքը դուրս է
գալիս Բագուից դէպի Թիֆլիս գիշերուայ
12 ժամ և 6 րոպ. Թիֆլիս է հասնում
երեկոյան 7 ժամ և 10 րոպ. Դուրս է
գնում Թիֆլիսից դէպի Բագու երե-
կոյան 7 ժամ 55 րոպ. Բագու է
հասնում առաւօտեան 8 ժամ 45 րոպ.

Մարդատար № 2 գնացքը դուրս է
գալիս Բագուից դէպի Թիֆլիս առա-
ւօտեան 7 ժամ 45 րոպ. Թիֆլիս է
հասնում երեկոյան 8 ժամ 34 րոպ.:
Թիֆլիսից դէպի Բագու է դուրս գնում
երեկոյան 9 ժամ 34 րոպ. և Բագու է
հասնում օրուայ 1 ժամ 2 րոպ.:

Մարդատար № 4 գնացքը Բագուից
դուրս է գալիս դէպի Թիֆլիս երեկո-
յան 8 ժամ 35 րոպ. Թիֆլիս է հաս-
նում առաւօտեան 9 ժամ 11 րոպ.:
Թիֆլիսից դուրս է գալիս դէպի Բագու
առաւօտեան 11 ժամին և Բագու է
հասնում առաւօտեան 6 ժամին:

ԳՈՏԱՄԱՆ ԿԱՌԵՐԻ ԵՐԹԵԻՆ
ԿՈՒԹԻՆ ՌԱԶՄԱՎԻՐԱԿԱՆ ԶԱ-
ՆԵՊԱՐԶԻ ՎՐԱՅ, ՍԿԱՍԱ ՄԱՅՈՒՍ
ՄԷԿԵՑ ՄԻՆԶԵՐ 1897 ԹՈՒԻ
ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ՄԷԿԵ:

Թիֆլիսից 5 տեղ ունեցող կառքը ա-
ռաւօտեան 8 ժամին, գիշերում է Մէ-
թի կայարանում և հասնում է Վրադի-
կաւկազ յաջորդ օրը երեկոյան ժամը
7-ին: Դարձեալ 5 տեղ ունեցող կառքը
առաւօտեան 10 ժամին, գիշերում է
Գուանուր կայարանում և յաջորդ օրը
երեկոյան 9 ժամ 10 րոպէին հասնում է
Վրադիկաւկազ:

Վեց տեղ ունեցող կառքերը (առանց
գիշերելու) դուրս են կալիս առաւօտ-
եան ժամը 7-ին և երեկոյան ժամը
3-ին և յաջորդ օրը հասնում են Վրադի-
կաւկազ—առաջինը առաւօտեան 9 ժա-
մին, իսկ երկրորդը երեկոյան 5 ժամ
20 րոպ.:

Վրադիկաւկազից: Գինգ տեղ ունեցող
կառքերը դուրս են գնում առաւօտեան
ժամը 7-ին (գիշերում է Մէթում) և
նարձեալ առաւօտեան ժամը 9-ին (գի-
շերում է Գուրաուր կայարանում): Թիֆ-
լիս են հասնում յաջորդ օրը երեկոյան
7 ժամ 25 րոպ. և դարձեալ 8 ժամ
15 րոպ.:

Վեց տեղ ունեցող կառքերը (առանց
գիշերելու) դուրս են գնում առաւօտ-
եան 8 և երեկոյան 7 ժամին և յա-
ջորդ օրը հասնում են Թիֆլիս—առաջի-
նը առաւօտեան 8 ժամ 15 րոպ. և եր-
կրորդը երեկոյան 8 ժամին:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՄԵՆԿԵՐԵՐ

ՍՈՓԻՆ ԽԻՉԱՆԵԱՆ

ՏՆՉԱՓՈՒՄԵՐ

Սերգիևսկայա փ. տ. №1 (Սոյալուստ)

(781) 10-6

Բարձր գասա

կարգի կանայք,

ինչպէս և զե

ղեցկութեամբ

ամենանշանա-

ւոր գերասանհի-

ները հրաժարուե-

ցին գործածել

ԳՈՒՐ-ԳՐԵՍԷ (Gold-

Creame), որ գաւ-

նահամ է և իւրաի

տեսք է տալիս դէմքին Դրա տեղ

նրանք գործ են ածում

CREME-SIMON

(Գրեմ-Սիմոն) զեղեցիկ հոտ ու-

նեցող արտադրութիւնը, որ երբէք

չի փչանում և պնդացնող ու փափ-

կացնող յատկութիւնների հետ միա-

պիս առաւելութիւն ունի պահպա-

նելու դէմքի գոյնի շնորհալիութ-

իւնն ու երիտասարդական թար-

մութիւնը:

LA POUDRE SIMON

(Գուր Սիմոն) LE SAVON A LA

CREME SIMON (Օճաւ Սիմոնի)

ունին նոյն հոտը և լրացնում են

նրա զարմանալի յատկութիւնները:

J. SIMON., 13 rue Grange

Batelière, Paris. Մաս մաս վա-

ճառում է վարսավիրների, պար-

ֆիւմերների և զեղազործների մօտ:

(M.) 16-15

ШОКОЛАДЪ
Совершенно
БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢСЕЙ
ИЗБѢГАТЬ ПОДДѢЛОКЪ
С.С.И.У.К.
МОСКВА.

52-24

КАКАО
БЕЗЪ МАСЛА
ЗДОРОВЫЙ
ПИТАТЕЛЬНЫЙ
НАПИТОКЪ
МИНУТНОЕ ПРИГОТОВЛЕНИЕ
100 ЧАШЕКЪ ИЗЪ ФУНТА.
С.С.И.У.К.

(M.)

52-22

Տեղոյս ՎԱՆԵՑԻ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԳԱՆԵՐ հրատարակում են իրենց հայրե-
նակից բոլոր կարգից ու համայն հայ հասարակութեան և հողերը
պաշտօնէից շնոր բերել իրենց ներկայութեամբ պատուելաւ անցած
արուան Վանում աղետալի դէպքում աղին մահուամբ զոհուած
իրենց սիրելի և զբաւոյ տարի դարձի հոգեհայն-
դատեանը, որ տեղի կունենայ առաջիկայ կիրակի յունիսի
15-ին Խօջիվանքի սուրբ եկեղեցում առաւօտեան ժամը 10-ին

Գ. Մ. Լ. Մ. Մ. Մ.

ԿՈՒԶՄԻՉԻ „ԷՖԵՐՍ“

ԴԵՂԱՅԻՆ ԽՈՏԵՐԻ ԳԼԽԱՆՈՐ ՊԱՆԵՍ
Ուղարկում եմ որոշուած Թուաց կայսրութեան բոլոր տեղերը, փո-
ղով և վերադիր վճարով Էֆէրայի ամենաբարձր տեսակները—
ընտիր, մայիսեան, բալլապի յատկութիւն ունեցող. — անտառ-
յինը—ֆունտը 5, 4 և 3 ր., դաշտայինը—2 և 1 ր.: Հետեւ ուղար-
կում եմ և խրատներ, լծէ ինչպէս պէտք է գործածել այս դեղը,
որը վերականգնում է կանոնաւոր մարտկոյտիւնը և բուժում է
ամեն տեսակ ուղեւորները, սոսմաբի և աղիքների կատարը,
չնչաբեկութիւնը, հազը, փորակաւոր, գիղնետրիան և հեռացնում
է սակաւարկնութեան պատճառները: Էֆէրայի բարեբար աղ-
իցնութեան մասին վկայում է Գայսերական վիսուոյական-բժշ-
կական ակադեմիան, ուստի և լծաւորութեմ է վաճառու (տես
„С В Б Т“ լրագրի № 74):

Հասցէն՝ Г. Бузулук, Самар. губ., склад Т. М. Артище-
ва, д. 516.

Ստացած ունիւմ շնորհակալութեան բաղմամբ զբոսիւններ.

(764) 3-3

ԱՊԱՀՈՂԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՌՕՍՄԻԱ“

Բարձրագոյն հաստատուած 1881 թուին

Ս. Գիտերբուրգում, Большая Морская, № 37.

ՀԻՄՆԵՐԱՅ ԵՒ ՊԱՆԵՍԻ ԴՐՈՍՄԱԿԱՆ 25.500.000 ՐՈՒՈԼԻ

Ընկերութիւն ընդունում է:

ԿԵՆԵՔԻ ԱՊԱՀՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այսինքն դրամագիրի և եկամտի ապահովութիւն ընտանիքի հա-

մար, կամ ծննդութեան ժամանակ, օփիտ աղջկեանց համար, ստի-

պնդող երեխաների համար և այլն. առանձին շահաւէտ պայմաննե-

րով. ապահովագրողները մասնակցում են ընկ. օգտին:

Առ 1-ն յունուարի 1896 թ. «ՌՕՍՄԻԱ» ընկերութիւնը ապահո-

վագրած ունի 35.563 անձ,—91.406,948 րուբլի գումար:

ԴՅՐԱՅԻՑ ԳԷԳԵՐԻՑ ԱՊԱՀՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս առանձին անհատների նոյնպէս և հաւարական անձանց, ոյն

է—գործարաններում ծառայողների, բանուորների և այլն՝ նուազե-

ցրած վճարներով շնորհիւ գիղնետրի, որը վճարներից դուրս է հաշոււ:

ՀԴՆԵՑԻՑ ԱՊԱՀՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ամեն տեսակ շարժական և անշարժ կաշքերի (չինութիւնների, մեքե-

նաների, ապրանքի, կահ-կարասիքի և այլն):

ԱՊԱՀՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

գետային, ցամաքային և ծովային. նուերի ապահովագրութիւն

Ապահովագրութիւն ընդունում է Ս. Գիտերբուրգում (Большая Морс-

кая, 306. д. № 37.) Թիֆլիսում Սերգիևսկի փողոց, № 6, և գանա-

զան բաղաւորների գործակալութիւններում:

Նոյնպէս կարելի է ստանալ ապահովագրական տոմսակներ դժբախտ

դէպքերից. երկաթուղիով կամ շողնաւաղ ճանապարհորդած ժամա-

նակ, երկաթուղային կայարաններում և ծովամատուցներում:

(669) 52-39